

REFERAT §17, stk. 4 udvalg for bæredygtig udvikling i Flodbyen og Randers Kommune d. 12-08-2025

Mødedato Tirsdag d. 12. august 2025 kl. 16:00

Mødested D.3.39

Mødedeltagere Daniel Madié, Karen Lagoni, Anker Boje, Anders Henrik
Jensen, Frida Valbjørn Christensen

Indholdsfortegnelse

Godkendelse af dagsorden.....	3
Opfølgning og status på erhvervsområdets klimaindsatser.....	4
Udvikling og udviklingsmuligheder i relation til CO2-lagring.....	6
Status på skovstrategi.....	8
Gensidig orientering.....	12
Kommende sager.....	13

Punkt 31: Godkendelse af dagsorden

00.01.00-P35-37-25

Beslutning

Godkendt.

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 32: Opfølgning og status på erhvervsområdets klimaindsatser

24.09.00-G01-1-25

Resumé

Randers Kommunes erhvervsafdeling har gennem en årrække haft fokus på grøn omstilling, energioptimering og cirkulærøkonomi via netværk, fyraftensmøder og projekter.

På mødet vil Erhvervskonsulent Helle Bjerg Hellesøe præsentere de igangværende projekter og initiativer.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til § 17 stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling i Flodbyen og Randers Kommune:

1. at udvalget afgiver bemærkninger til forvaltningen om klimainitiativer på erhvervsområdet.

Beslutning

Udvalgets bemærkninger er vedlagt sagen.

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Klimapolitikken peger under tema 4 på en række indsatser vedrørende Randers kommunes erhvervsliv herunder:

- Færre fossile brændsler til energi i industrien
- Virksomhedsdialog, arrangementer og synliggørelse
- Bæredygtighedsforløb for ledige
- Fremme omstillingen af vejgodstransporten
- Styrke cirkulære materialeforløb i fremstillingsindustrien

I erhvervsafdelingen arbejdes der jævnfør den gældende erhvervspolitik særligt med cirkulær økonomi og virksomhedsdialog, arrangementer og synliggørelse. De øvrige indsatser behandles andre steder i forvaltningen.

Randers Kommune samarbejder aktivt med lokale virksomheder om den grønne omstilling og faciliterer flere netværk, der fremmer bæredygtige løsninger, herunder Plastforum og Affalds- og miljønetværket. Plastforum er gået aktivt ind i projektet Beyond Waste, hvor der arbejdes med at etablere lokale loops baseret på plast fra borgerne via genbrugsstationerne og virksomheder.

Derudover arrangeres der såvel af Randers Kommune som via Business Randers løbende fyraftens- og morgenmøder med fokus på relevante emner, som fylder for erhvervslivet.

Endelig har Randers Kommune igangsat et stort projekt omkring de erhvervsmæssige perspektiver, der ligger i forbindelse med at der eventuelt kan lagres CO₂ i Randers Kommune. Denne indsats vil blive præsenteret i et selvstændigt punkt på samme møde.

På mødet vil Helle Bjerg Hellesøe og Karsten Boddum-Olesen deltage og præsentere de igangværende initiativer.

Økonomi

Sagen har ingen budgetmæssige konsekvenser.

Bilag

Bæredygtighedsudvalgets bemærkninger

Punkt 33: Udvikling og udviklingsmuligheder i relation til CO₂-lagring

24.10.05-P20-2-23

Resumé

Undersøgelser har vist, at der er potentialer for at lagre CO₂ i undergrunden mellem Randers og Hobro. Området mellem Randers og Hobro er derfor udvalgt af de danske myndigheder som et muligt område for lagring af CO₂ i undergrunden.

Virksomheden Harbour Energy er på den baggrund pt. i gang med at planlægge en række undersøgelser af den omtalte undergrund via projekt Greenstore. Dette mhp. indsamle yderligere og mere detaljeret information for at kunne træffe en beslutning om, hvorvidt området egner sig til at etablere et CO₂-lager. Greenstore-projektet vil potentielt kunne reducere Danmarks CO₂-udledning til atmosfæren med op imod fem millioner ton hvert år

Undersøgelser har vist, at der eksisterer forretnings- og erhvervsudviklingspotentialer i relation til at lagre CO₂ i undergrunden i Randers Kommune. Med henblik på at skabe og realisere erhvervsudvikling i relation til eventuel CO₂-lagring i Randers Kommune er der pt. gang i en afdækning af mulige og reelle investorer samt deres behov.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling i Flodbyen og i Randers Kommune

1. at udvalget afgiver bemærkninger til potentialerne for CO₂-lagring i undergrunden

Beslutning

Udvalgets bemærkninger er vedlagt sagen.

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Den 21. marts 2022 godkendte byrådet, at det daværende Klima-, Energi- og Forsyningsministerium kunne igangsætte en undersøgelse af potentialet for lagring af CO₂ i undergrunden i Gassum Strukturen i Randers Kommune. Undersøgelsen viste, at der er potentialer for at lagre CO₂ i undergrunden i Randers Kommune.

Greenstore-konsortiet, som består af Harbour Energy, INEOS Energy og Nordsøfonden, fik i juni 2024 tildelt licensen til efterforskning af potentialet for denne type lagring. På den baggrund er der pt. gang i planlægning af en række undersøgelser af undergrunden i Randers Kommune. Dette mhp. indsamle yderligere og mere detaljeret information for at kunne træffe en beslutning om, hvorvidt området egner sig til at etablere et CO₂-lager. Greenstore-projektet vil potentielt kunne reducere Danmarks CO₂-udledning til atmosfæren med op imod fem millioner ton hvert år, hvilket vil være et vigtigt skridt på vejen til at opnå Danmarks og EU's klimamål.

Med henblik på at afklare potentialerne for erhvervsudvikling i relation til netop CO₂-lagring i Randers Kommune har Randers Kommune med ekstern hjælp fået lavet en analyse heraf. Analysen viser, at der er stigende efterspørgsel på CO₂-lagring på tværs af Europa og at CO₂-lagringslokationer på land (som der er potentiale for i Randers kommune) er interessante for kommercielle aktører pga. relativt lavt kompleksitetsniveau og lave transport- og lagringsomkostninger. Der eksisterer med andre ord forretningspotentialer i relation til at lagre CO₂ i undergrunden i Randers Kommune.

Med henblik på at skabe og realisere erhvervsudvikling i relation til eventuel CO₂-lagring i Randers Kommune, er der pt. gang i en afdækning af mulige og reelle investorer samt deres behov. Denne øvelse vil ideelt set kunne skabe konkrete kontakter til potentielle investorer mhp. udarbejdelse af business cases, der samtidigt giver et indblik i forretningsmodeller, markedspositioner, værdikædesamarbejder samt hvilke parametre eventuelle investorer vægter ift. eventuelle investeringer. Herunder investorer der, kan være interesserede i at finansiere udviklingstiltag, der på den længere bane giver dem en konkurrencemæssig fordel, hvilket igen kan gøre Randers Kommune kendt som en konkurrencedygtig og stærk erhvervskommune –med en klar grøn og bæredygtig profil.

På denne måde bliver erhvervslivets behov samt efterspørgslen på investeringer den drivende kraft frem mod at afdække Randers Kommunes konkrete muligheder for at understøtte de identificerede erhvervspotentialer i relation til CO₂-lagring i Randers Kommune.

Økonomi

Sagen har ingen økonomiske konsekvenser.

Bilag

Bæredygtighedsudvalgets bemærkninger

Punkt 34: Status på skovstrategi

00.01.00-P35-37-25

Resumé

Med Klimaplanen 2050 er det målet at reducere CO₂-udledningen i 2030 med 70% i forhold til 1990. Et vigtigt virkemiddel for at nå klimamålet er plante skov. Frem mod 2050 skal plantes i alt 9.000 hektar ny skov i kommunen- heraf 3.000 hektar inden 2030.

Byrådet har i december 2023 godkendt skovrejsningsstrategien for Randers Kommune. Af strategien fremgår hvorledes Kommunen skal arbejde for at nå målsætningen.

Forvaltningen orienterer Udvalget om status for skovrejsningen, hvilke udfordringer der er for at nå den ønskede målsætning, samt hvilke initiativer der er igangsat for at fremme skovrejsningen.

Afslutningsvis vurderes konsekvenserne af "Den Grønne Trepartsaftale" for skovrejsningen i Randers Kommune.

Indstilling

Forvaltningen indstiller til §17 stk. 4 udvalget for bæredygtig udvikling i Flodbyen og i Randers Kommune

1.at udvalget afgiver bemærkninger til, hvordan skovstrategien bedst gennemføres.

Beslutning

Udvalgets bemærkninger er vedlagt sagen.

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

Byrådet har i december 2023 godkendt skovrejsningsstrategien for Randers Kommune.

Formålet med Skovrejsningsstrategien er at udmønte målene for skovrejsning i Klimaplan 2050 om at etablere 3000 ha skov før 2030 og 9000 ha skov inden 2050. Af skovrejsningsstrategien fremgår at 15% af skovrejsningen er kommunal

Skovrejsningsstrategien beskriver, hvorledes kommunen vil arbejde med kommunal skovrejsning og kommunens rolle i forbindelse med privat skovrejsning for at nå de ambitiøse mål for skovrejsning.

Nyt værktøj giver skov værdi

Randers Kommune og Aalborg Universitet har i et tæt samarbejde udviklet et nyt beregningsværktøj. Formålet er at vise den kommunaløkonomiske proportionalitet, der kan være ved at etablere kommunal skov eller kommunal medfinansiering af privat skov. Værktøjet kan også indikere hvilken udformning, et specifikt skovprojekt skal have for at få den størst mulige CO₂-reduktion.

Anbefalinger til kommunal skovrejsning

1. Den rekreative værdi er helt afgørende. Derfor skal der være gode adgangsforhold og faciliteter.
2. Skovrejsning kan have en negativ social påvirkning på lokalområdet, da det kan betyde væsentlige landskabelige ændringer og en midlertidig fremmedgørelse. Men det kan håndteres via en reel og tidlig lokal involvering i beslutningsprocessen.
3. Der er god økonomi i at optage CO₂ gennem skovrejsning - især hvis man anvender CO₂-tung landbrugsjord og hurtigt voksende skov.
4. Hurtigt voksende arter optager også CO₂ hurtigt.
5. Der skal især rejses skov på marginal landbrugsjord med lav økonomisk og miljømæssig værdi.
6. Kommuner bør satse på en langsigtet kulstofbinding gennem fx brugen af træ til byggeri eller andre langtidsholdbare produkter, snarere end forbrænding til energi.

7. For at sikre bæredygtighed i bredere forstand, skal skov og klimaskov skabes i større sammenhængende områder med hjemmehørende arter, placeret strategisk nær eksisterende natur. Det fremmer biodiversitet, skaber biologiske korridorer og beskytter grundvand i nitratfølsomme områder.

Status for skovrejsningen i Randers Kommune:

I perioden 2018 - 2024 er der etableret ca. 60 ha. kommunal skov og 200 ha. privat skov.

Den kommunale skovrejsning er sket på arealer som kommunen ejede i forvejen. Det er arealer som typisk for mange år siden er erhvervet til byudvikling og infrastruktur, og hvor det nu planlægningsmæssigt er blevet vurderet, at arealerne i stedet kan anvendes til skov.

Udfordringer for at nå den ønskede målsætning om skovrejsning:

Der er i perioden ikke opkøbt jord til kommunal skovrejsning. Det samlede bevilgede budget til skovrejsning udgør ca. 6 mio. kr. Prisen på landbrugsjord er på godt 200.000 kr/ha., så de 6 mio. kr. svarer til køb af 25 - 30 hektar.

De kommunale midler forsøges i stedet anvendt til at indgå medfinansieringsaftaler med Naturstyrelsen, vandforsyninger og virksomheder.

Der er på nuværende tidspunkt ikke flere kommunalt ejede arealer som kan tilplantes med permanent skov. Muligheden for at plante energiskove på nogle af disse kommunale arealer undersøges i øjeblikket.

Den private skovrejsning i Randers Kommune er påvirket af, at de hidtidige statslige tilskudsordninger til skovrejsning ikke har været tilstrækkeligt økonomisk attraktive.

Landbrugsjorden i Randers kommune er generel set meget velegnet til landbrugsproduktion. I perioden er den private skovrejsning typisk sket på mindre arealer som på grund af beliggenhed og eller terræn er besværlige at dyrke.

Enkelte større skovarealer er dog etableret i forbindelse med at ejeren har ønsket at forøge ejendommens jagt- og naturværdi.

Aktiviteter for at fremme skovrejsningen:

- Tilplante kommunale arealer med støtte fra klimaskovfonden. Der er søgt og opnået økonomisk støtte til skovrejsning ved Langå, O. Hornbæk og Romalt på i alt 23 ha. Støtten som i alt har omfattet 1,5 mio. kr. er givet til jord-behandling, indkøb af træer, plantning og vedligehold af beplantningen i 3 år.
- Samarbejde med menighedsråd om ekstensivering af drift af kirkejord. Kirkeministeriet har opfordret menighedsrådene om at bidrage til den grønne omstilling. I forlængelse heraf er menighedsråd, som ejer kirkejord blevet tilbudt hjælp til omlægning, herunder etablering af skov. Asferg menighedsråd foretager skovrejsning på ca. 6 ha. Haslund- Ølst menighedsråd arbejder for at rejse 3 - 4 ha. skov.
- Samarbejde med større virksomheder om etablering af skov. Forvaltningen har henvendt sig til flere af områdets store virksomheder med henblik på at indgå samarbejdsaftaler om skovrejsning. Dialogen er sket i tæt samarbejde med Erhverv Randers, som støtter fuldt og helt op om skovrejsningen.

I øjeblikket arbejder forvaltningen sammen med Sparekassen Kronjylland om at rejse bynær skov omkring Spentrup.

- Kampagne målrettet virksomhederne i kommunen sammen med Klimaskovfonden og Erhverv Randers om skovrejsning. Kampagnen er baseret på hvordan virksomhederne kan synliggøre deres grønne profil, ved at medvirke til finansiering af konkrete skovrejsningsprojekter i Havndal, Vorup, Haslund, Årslev og O. Romalt.
- Aftale med Verdo om skovrejsning ved deres vandindvinding ved Vilstrup. Kommunen udarbejder i øjeblikket en indsatsplan til beskyttelse af drikkevandet ved kildepladsen i Vilstrup. Heri påbydes vandværket at foretage nødvendige arealmæssige indsatser på særlige sårbare områder indenfor indvindingsoplandet. Herefter kan Verdo via taksforhøjelser hos forbrugerne finansiere beskyttende tiltag, for eksempel skovrejsning

Kommunen og Verdo er i dialog med Naturstyrelsen om en finansieringsaftale om skovrejsning i Vilstrup. Bestræbelserne på at indgå finansieringsaftalen skal ses i lyset af at Naturstyrelsen i henhold til "Grøn Trepert - aftalen" skal rejse mere skov, og en betydelig del heraf skal gerne rejses i Randers Kommune. Naturstyrelsen har tilkendegivet, at de kan finansiere imellem 25 - 40 % af udgifterne til jordkøb. Naturstyrelsen, der foretager jordopkøbet, bekoster udgifter til plantning, etablering af stier, rekreative anlæg, samt drift. Den resterende finansiering på 60 - 75 % af jordkøbet skal findes hos Verdo, kommunen, og evt. andre samarbejdspartnere.

Finansieringsaftalen forelægges til politisk godkendelse af Byrådet

- Rådgivning og hjælp til private med planteplan og ansøgning til Klimaskovfonden.
Der er indgået en samarbejdstale med Klimaskovfonden om en fælles indsats om skovrejsning i kommunen. I den forbindelse tilbyder kommunen lodsejere hjælp til afklaringer om skovrejsning, herunder vejlede om støtteordningerne hos Klimaskovfonden.

I løbet af de seneste år har forvaltningen medvirket til at private lodsejere har fremsendt ansøgning om skovrejsning til klimaskovfonden på 25 ha.

- På kommunens hjemmeside er der via "Giv et træ" mulighed for private og virksomheder at købe træer, som plantes i Randers Kommune. Køber modtager herefter et diplom, som kan anvendes til gave eller til eget brug for at synliggøre bidraget til skovrejsning

"Giv et træ" - er blevet opgraderet på hjemmesiden - og der er i november 2024 sendt pressemeddelelse ud om muligheden

- Der er mulighed for at plante energiskov med popler på kommunale arealer, som måske senere skal anvendes til byvækst eller andet formål. Arealerne omfattes ikke af fredskovspligt, så længe arealerne passes efter reglerne for energiskov/lavskov. Dette indebærer at, poplerne skal stævnes (fældes og lade stubbene skyde igen) hvert 20. år, og at der ikke kommer mere end 400 stk. andre arter ind pr. ha.

Forvaltningen gennemgår i øjeblikket hvilke af de kommunalejede arealer der klimamæssigt med fordel kan tilplantes med energiskov.

Der er foretaget beregninger på CO₂- lagring i energiskov med popler. Beregninger viser en forventet gennemsnitlig lagring på 14 tons CO₂/ha. /år i vækstårene 1 - 10 år. For vækstårene 10 - 20 år er den gennemsnitlige fjernelsen på 40 tons CO₂/ha. /år. Lagringen i denne type energiskov vil være ca. 6 gange så høj de første 20 år, som på et tilsvarende areal med en beplantning af eg eller bøg. Efter de 20 år forventes en gennemsnitlig CO₂ lagringen fra skoven at være 35 tons CO₂/ha. /år.

Plantning af energiskov på de kommunale arealer indebærer nuværende forpagtningsaftaler opsiges.

Eventuelt plantningen af energiskove med tilhørende økonomi skal godkendes af Byrådet.

Forventet betydning af "Grøn Trepert":

"Grøn Trepert - aftalen" indeholder, at der inden 2045 skal plantes 250.000 ha ny skov. Der er både tale om produktionsskov og urørt skov. Af hensyn til at fremme af biodiversiteten er der målsætning om at 80.000 ha. af den private skovrejsning og 20.000 ha. af den statslige skovrejsning bliver urørt skov.

Der skal i 2025 etableres en statsstøttet tilskudsordning til privat skovrejsning med et forventet tilskud på 75.500 kr./ha. til ordinær skovrejsning op på 90.500 kr./ha. til urørt skov. Hertil kommer at lodsejeren fortsat kan modtage hektarstøtte fra EU på ca. 1.900 kr./år.

Støttebeløbet er væsentligt højere end det der i dag kan ansøges hos Klimaskovfonden, hvor støttebeløbet er på maksimalt 65.000 kr./ha. og hos Landbrugsstyrelsen, hvor beløbet er på 39.000 kr./ha.

Kommunens indsats er dels udpegning af arealer hvor skovrejsning er særlig ønsket. Heri indgår skovens betydning for rekreativ anvendelse, beskyttelse af drikkevand, reducere næringsstofftilførslen til kystvande og betydning for at fremme biodiversiteten. Herefter får kommunen til opgave at understøtte den private skovrejsning med information samt efterfølgende sagsbehandling i forbindelse med at landbrugsjord omlægges til skov.

Staten har fået en særlig opgave med at etablere bynær skov og skov der kan bidrage til beskyttelse af drikkevandskvaliteten. Statens skovrejsning forudsættes at ske ved at der indgås medfinansieringsaftaler med

vandforsyninger, kommuner og virksomheder. Der er forventning om en 60 - 75% medfinansiering til Statens skovrejsning.

Kommunens indsats bliver at indgå økonomiske aftaler med Staten og vandforsyningerne. Den forventede 1. økonomiske aftale vil omfatte Vilstrup området. Aftalen, som omfatter Naturstyrelsen, Verdo og kommunen vil blive forelagt Udvalget til godkendelse.

Efterfølgende skal der udarbejdes flere finansieringsaftaler mellem Naturstyrelsen, Verdo, flere private vandforsyninger, virksomheder og kommunen. Der arbejdes på en finansieringsaftale, der omfatter et større sårbart drikkevandsområde ved Spentrup, og på et areal i tilknytning til Nordre Fælle.

Indgåelse af disse aftaler vil sikre at Naturstyrelsen prioriterer skovrejsningen i Randers Kommune selvom skovrejsningen, på grund af de højere jordpriser, er dyrere end i visse andre kommuner.

Økonomi

I budget 2022-2025 blev der afsat 2 mio. kr. årligt i 2022 og 2023 til skovrejsning. I budget 2024-2027 blev der afsat yderligere 2 mio. kr. i 2024. Pr. 1. april 2025 er der et disponibelt nettobeløb på ca. 3 mio. kr. til rådighed til skovrejsning i Randers Kommune.

Disse midler tilstræbes hovedsageligt anvendt som medfinansiering til fælles skovrejsningsprojekter. Erfaringsmæssigt er vanskeligt at indgå i fællesskaber omkring skovrejsning, hvis der ikke kan indgå en vis medfinansiering fra kommunen. Samarbejdsaftalerne omfatter typisk Klimaskovfonden, Growing Trees Network, Naturstyrelsen, virksomheder, vandforsyninger og fonde.

Samarbejdsaftaler som indebærer kommunal medfinansiering forlægges forinden til politisk godkendelse.

En del af beløbet skal eventuelt anvendes til plantning af energiskov, hvortil der ikke kan forventes eksterne bidrag fra vores samarbejdspartnere.

Bilag

Bæredygtighedsudvalgets bemærkninger

Punkt 35: Gensidig orientering

00.01.00-P35-37-25

Resumé

Drøftelse af sager til gensidig orientering.

Indstilling

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Punkt 36: Kommende sager

00.01.00-P35-37-25

Resumé

Forventede sager på kommende møder.

Beslutning

Pernille Lindkvist Malloul deltog ikke i sagens behandling.

Frida Valbjørn Christensen deltog ikke i sagens behandling.

Sagsfremstilling

9. september 16:00-19:00

- Udvalgelse af klimaprisvinder 2025
- Opfølgning og status på Flodbyen-projekter
- Sag om klimaplan

7. oktober 16:00-19:00

- Opfølgning og status på skoleområdet og dagtilbudsområdet
- Samlet evaluering af valgperioden.
- Flodlejet

2. december 16:00-19:00

- Julefrokost og afslutning